

ከዳር እንስሳት ሀብት ጋር በተያያዘ ሀገራችን የተቀበሰቻቸው ዓለም-አቀፍ ስምምነቶች

ተ.ቁ	የድርጅቱ ስም	አባል የሆነበት ዓ.ም	የመዋጮ መጠን በብር	ድርጅቱ ለአባል ሀገሮች የሚሠጠው ጠቀሜታ	ከድርጅቱ እስከ ስህን የተገኘ ጥቅም
1	<p>ዓለም-አቀፍ የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ህብረት (IUCN)</p> <p>International Union for the Conservation of Nature</p>	1959	3591 የሰዊድን ፎራንክ (ብር 35,497)	<ul style="list-style-type: none"> ➢ የተፈጥሮ ሀብትን በዓለም-አቀፍ ደረጃ ለመጠበቅና ዘሰፍታዊ ጥቅም እንዲሰጡ ለማስቻል የህብረቱን አባል ሀገራትና ተቋማት በማስተባበር በጋራ መስራት የሚችሉበትን ሁኔታ ፈጥሯል። ➢ ዘመናዊና ተመራጭ የተፈጥሮ ሀብት ጥበቃ ስልቶችን (ቴክኖሎጂዎችን)፣ ጠቃሚ ልምዶችንና መረጃዎችን በህብረቱ አባል ሀገራትና ተቋማት መሀል በማስፋፋትና በመለዋወጥ የተፈጥሮ ሀብቶቻቸውን በተሻለ እንዲጠብቁ ያስችላል። ➢ መንግስታትና ተቋማት የተፈጥሮ ሀብትን ለመጠበቅና ዘሰፍታዊ የተፈጥሮ ሀብት አጠቃቀም ህጎችና ፖሊሲዎች እንዲኖራቸው የማቴሪያልና የቴክኒክ ድጋፍ ያደርጋል። ➢ በህብረቱ አባል ሀገራትና ተቋማት በተፈጥሮ ሀብት ላይ የሚሠሩ ጥናትና ምርምሮችን ይደግፋል። ➢ አባል ሀገራት የተፈጥሮ ሀብቶቻቸውን ለመጠበቅ የሚመሰርቷቸው የጥበቃ ቦታዎች ዓለም-ዓቀፍ ደረጃን የጠበቁ እንዲሆኑ ቴክኒካል ድጋፍ ያደርጋል። በዚህ መልክ ለሚመሠረቱት የጥበቃ ቦታዎችም ዓለም-አቀፍ እውቅና ይሰጣል። ➢ በህብረቱ እውቅና የተሰጣቸው የጥበቃ ቦታዎችም በዓለም ዙሪያ የመታወቅ እድል ለሰጧቸው በዚህም በረካታ ተመራማሪዎች ወደ ሀገራችን እንዲመጡ ይጋባዛል። ለዳር እንስሳት ጥበቃና ልማት አጋዥ የሆኑ ጠቃሚ ግኝቶች ያበረክታል። 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ለዳር እንስሳት ሀብት ጥበቃና ዘሰፍታዊ አጠቃቀም አጋዥ የሆኑ የተለያዩ ሳይንሳዊ መረጃዎችንና ጠቃሚ የጥበቃ ስልቶችን ማግኘት ተችሏል። ✓ ከህብረቱ አባል ሀገራትና ተቋማት ጋር ጠቃሚ ልምዶችን መለዋወጥ ተችሏል። ✓ በሀገራችን የተመሠረቱት የዳር እንስሳት ጥበቃ ቦታዎች ዓለም-አቀፍ ደረጃን የጠበቁ እንዲሆኑ አገዛ ተደርጎልናል። ✓ በሀገራችን የተመሠረቱት የዳር እንስሳት ጥበቃ ቦታዎች በዓለም-አቀፍ ደረጃ የመታወቅ እድል ለሰጧቸው በርካታ ተመራማሪዎች ወደ ሀገራችን ሲመጡ ችለዋል። በዚህም ከተገኘው ሳይንሳዊና ማህበራዊ ጥቅም ባሻገር ሀገራችን ከፍተኛ የውጪ ምንዛሪ አግኝታለች። ✓ የተፈጥሮ ሀብትን ከሌሎች ሀገራት ጋር በጋራ ለመጠበቅ ሀገራችን ያላትን ቀርጠኛነት ያሳያል።

* አንድ የሰዊድን ፎራንክ የምንዛደ መጠን በኢትዮጵያ ብር 9.8850 ነው።

ተ.ቁ	የድርጅቱ ስም	ስባሰብ የሆነበት ዓ.ም	የመዋጮ መጠን በብር	ድርጅቱ ስባሰብ ሀገሮች የሚሠጠው ጠቀሜታ	ከድርጅቱ ስባሰብ ስህተት የተገኘ ጥቅም
2	<p>ህልውናቸው በአስጊ ደረጃ ላይ የሚገኙ የዱር እንስሳት እና እጽዋት ዝርያዎች ዓለም አቀፍ ንግድ ስምምነት (CITES)</p> <p>Convention on International Trade in Endangered Species of wild fauna and flora</p>	1981	215 የአሜሪካን ዶላር (ብር 2,494)	<ul style="list-style-type: none"> ➢ በአለም-አቀፍ ንግድ ምክንያት ህልውናቸው በአስጊ ደረጃ ላይ የሚገኙ የዱር እንስሳት እና እጽዋት ጨርሰው ከምድረ ገፅ እንዲደገፉ ለማድረግ መንግስታት ተባብረው በጋራ እንዲሠሩ አስችሏል። ➢ በአለም አቀፍ ንግድ ምክንያት ህልውናቸው በአስጊ ደረጃ ላይ የሚገኙ የዱር እንስሳት እና እጽዋት የሚደርሱባቸውን ጫና በመቀነስ የእንስሳቱና የእጽዋቱ ህልውና ተጠብቆ ሰቀጣይ ትውልድ እንዲተሳስፉ የማድረግ ስራ ያከናውናል። ➢ ዘሰቃይነትና ህጋዊነት ያለው የዱር እንስሳት አጠቃቀምን ያበረታታል። ➢ በዱር እንስሳት ዓለም-አቀፍ ንግድ ላይ ተገቢ የቀጥጥር ስልት በማበጀት በስባሰብ ሀገራት ተግባራዊ እንዲደረግ የሚያስችል አንድ ወጥ አሰራር በመዘርጋት አባል ሀገራት እየተናበቡ እንዲሰሩ አስችሏል። ➢ ስምምነቱ አባል ሀገራት የሚመሰክታቸው ባሰሙ-ዎችና ቁጥር ባሰደርሻ አካላት ሙያዊ ስልጠናዎች ይሰጣል። ➢ አባል ሀገራት ስምምነቱን ተግባራዊ ለማድረግ እንዲያስችላቸው በሚያወጧቸው እቅድ መሠረት የቴክኒክ፣ የማቴሪያልና የገንዘብ አገዛ ያደርጋል። ➢ ስምምነቱ በሚያዘጋጃቸው ልዩ ልዩ ዓለም-አቀፍ ስልጠናዎችና ስብሰባዎች ለሚመሰክታቸው ባሰሙ-ዎች የመሳተፍ እድል ይሰጣል። በዚህም ከተሰደዱ አባል ሀገራት ጋር የልምድ ልውውጥ ለማድረግና ጠቃሚ ልምዶችን ለመቅሰም ያስችላል። 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ ዝሆንን ጨምሮ በዚህ ስምምነት ተመዝግበው በሚገኙ የተሰደዱ የሀገራችን የዱር እንስሳት ላይ የሚፈጸሙትን ህገ-ወጥ አለም-አቀፍ ንግድ ከአባል ሀገራት ጋር በጋራ የመቆጣጠር ስራ እየተሰራ ይገኛል። ✓ በዱር እንስሳቱ ላይ የሚፈጸሙትን ህገ-ወጥ ድንበር ዘሰል ንግድ በተሻለ ለመቆጣጠር የሚያስችሉ የባሰሙ-ዎችን አቅም የሚያገለግሉ የተሰደዱ ስልጠናዎች ተሠጥተዋል። ✓ በዱር እንስሳቱ ላይ የሚፈጸሙትን ህገ-ወጥ አለም-አቀፍ ንግድ በመከላከል ዘሰቃይነትና ህጋዊነት ያለው አጠቃቀም እንዲሠሩን አስችሏል። ✓ ስምምነቱ በሚያዘጋጃቸው ዓለም-አቀፍ ስብሰባዎች በመሳተፍ የልምድ ልውውጥ ማድረግና ጠቃሚ ልምዶችን መቅሰም የተቻለ ከመሆኑም በላይ በሀገራችን ያሰውን ተጨባጭ ሁኔታ ለማስተዋወቅ አጋጥሚ ፈጥሮአል።

* አንድ የአሜሪካን ዶላር የሥነዳሴ መጠን በኢትዮጵያ ብር 11.60 ነው።

ተ.ቁ	የድርጅቱ ስም	ስባሰብ የሆነበት ዓ.ም	የመዋጮ መጠን በብር	ድርጅቱ ስባሰብ ሀገሮች የሚሠጠው ጠቀሜታ	ከድርጅቱ ስባሰብ ስህተት የተገኘ ጥቅም
3	<p>ኅሰም-አቀፍ የሰደተኛ የዱር ስንሰሳት ዝርዳዎች ስምምነት (CMS)</p> <p>Convention on Migratory Species of wild animals</p>	2001	500 ዩሮ (ብር 2,000)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ዘሰቃይ አጠቃቀምን ጨምሮ ሀገሪቱ ሰደተኛ ዝርዳዎችን በዓለም አቀፍ ደረጃ ለመንከባከብ ቀርጠኝነቷን ታሳያለች፤ ➤ የሰደተኛ ዝርዳዎች የጥበቃ ሥራ ሰቀጣዩ ትውልድ ጥቅም በማረጋገጥ ፈይዳ ያሳቸው የተፈጥሮ ሀብቶችን በዘላቂነት ለመጠቀም ሕጋዊና ቴክኒካዊ አቅምን ታጠናክራለች፤ ➤ አንድ ዓይነት ሰደተኛ ዝርዳዎችን ከሚጋራ አገሮች ጋር ከሚደረግ ትብብር ወይም ተመሳሳይ የጥበቃ ችግሮች ካሉባቸው ሀገሮች ከሚደረግ ትብብር ጥቅም ታገኛለች፤ ➤ ወቅታዊና ጠቀሜታ ያሳቸውን ቴክኖሎጂዎችን እና መረጃዎችን ከማግኘት በተጨማሪ በመረጃ ልውውጥና ከዓለም አቀፍ ባለሙያዎች የምታገኘው ጥቅም ይዳብራል፤ ➤ የመምረጥና የመመረጥ መብትን ጭምሮ ወሳኝ በሆኑ ጉዳዮች ላይ ውሳኔዎች በሚተሳሰሩበት ጊዜ ለምሳሌ የገንዘብ አመዳደብን በተመለከተ፣ የየዎስት ዓመቱ የሥራ ነገራዎች በሚዘጋጁበት ጊዜ ፣ የፈይናንስ ደንቦችና ህጎች በሚፀድቁበት ጊዜ እንዲሁም በዝርዝር ውሳኔዎችና የመፍትሄ ሀሳቦች ላይ ሀገሪቱ ሀሳቦችን የማንሸራሸር ሙሉ ሥልጣን ይኖራታል፤ ➤ ሀገሪቱ በተለያዩ የኮንቪንሽኑ አካላት ባሉ ሥራዎች ውስጥ የመሳተፍ መብት ይኖራታል፤ ማለትም በሥራ በሚደራጁ የConvention on Migratory Species ሳይንሳዊ ምክር ቤት ቋሚ ኮሚቴና የሥራ ቡድኖች ውስጥ /Working groups/ ለማሳተፍ ያስችላታል፤ ➤ ስምምነቱ በሚያካሂዳቸው ልዩ ልዩ ዓለም-አቀፍ ስልጠናዎችና ስብሰባዎች ለመሳተፍ እድል ይኖራል፤ 	<p>✓ ምንም እንኳን ስባሰብ የሆነው ገና በዚህ ዓመት በሆነም ቀደም ሲል ስምምነቱ በሚያዘጋጁባቸው ዓለም-አቀፍ ስብሰባዎች በተመለከተነት ስለተጋበዘን የተሳተፍን ሲሆን በዚህም የተለያዩ ጠቅሚያ ስምዶችን አግኝተናል፤</p>

* የሰደተኛ ዱር የምንዛሬ መጠን በኢትዮጵያ ብር 14.00 ነው።

ተ.ቁ	የድርጅቱ ስም	ስባሰብ የሆነበት ዓ.ም	የመዋጮ መጠን ብር	ድርጅቱ ስባሰብ ሀገሮች የሚሠጠው ጠቀሜታ	ከድርጅቱ ስባሰብ ስህተት የተገኘ ጥቅም
4	<p>የአፍሪካ፣ ስዊድንና ከፊል ስስዎ ስደተኛ ስስዋፍ ስምምነት (AEWA)</p> <p>African - Eurasian migratory Water bird Agreement</p>	2001	500 ዩሮ (ብር 2000)	<ul style="list-style-type: none"> ➤ ስምምነቱ በአቅም ግንባታ መስኮች የገንዘብ ድጋፍ ማድረግ፤ ➤ በመስኩ ስተሰማራ ባሰሙዎች ሥልጠና መስጠት፤ ➤ የአካባቢው ሕብረተሰብ ስለ ተሰዳጅ የውሃ አዕዋፍት ያለውን ግንዛቤ በማሳደግ፤ ➤ ባለፉት ዓመታት ሰዓሰም ክፍተኛ ስጋት ሆኖ የነበረው የአዕዋፍት ኢንፍሎዌንዛን መረጃ በቀላሉ ለማግኘትና አስፈላጊ የሆኑ የጥንቃቄ ዕርምጃዎችን ለመውሰድ ጠቀሜታው የገሳ ነው፤ ➤ ስምምነቱ በሚያካሂዳቸው ልዩ ልዩ ዓለም-አቀፍ ስልጠናዎችና ስብሰባዎች ለመሳተፍ አድል ይኖራል፤ 	<p>✓ ምንም እንኳን አባል የሆነው ገና በዚህ ዓመት ቢሆንም ቀደም ሲል ስምምነቱ በሚያዘጋጃቸው ዓለም - አቀፍ ስብሰባዎች በተመልካችነት አይተጋበዝን የተሳተፍን ሲሆን በዚህም የተሰደደ ጠቃሚ ልምዶችን አግኝተናል፤</p> <p>--</p>

* የአንድ ዩሮ የምንዛሬ መጠን በኢትዮጵያ ብር 14.00 ነው።

**በባህሪና ቱሪዝም ሚኒስቴር
ስሱው ኃብትና ንብረት ሥራ ስመራር መምሪያ
አዲስ አበባ**

**ጉዳዩ፡ አዲር ስንሰሳት ሀብት ጋር በተያያዘ ስገራችን የተቀበሰችውን ዓለም አቀፍ
ድርጅቶች ደመሰከታል።**

ከፍ ብሎ ስመግሰጽ ስንደተሞከረው ሀገራችን የዲር ስንሰሳት ሀብቷን በተሻሻለ ስመጠበቅና ስመጠቀም የሚያግዙ የተሰያዩ ስለም-አቀፍ ስምምነቶችን ተቀብሳ በመስራት ሳይ ስንደምትገኝ የሚታወቅ ሲሆን የስነዚህን ዓለም-አቀፍ ስምምነቶች ስም፣ አባል የሆነበት ዓ.ም፣ ስድርጅቶች የሚከፈለው ዓመታዊ የመዋጮ መጠንና ስምምነቶቹ ወደገና ድርጅቶቹ የሚያስገኙትን ጥቅም በተመሰከተ መረጃ ስንደሳከሳችሁ በቁጥር 5/መ-31/37 መጋቢት 17 2001 ዓ.ም በተካፈ ደብዳቤ መጠየቃችሁ ይታወቃል።

በዚህ መሠረት ሀገራችን አዲር ስንሰሳት ሀብት ጥበቃ ስንደር የተቀበሰችውን 4 ዓለም-አቀፍ ስምምነቶች በተመሰከተ ዝርዝር መረጃ የያዘ 4 ገጽ ክዚህ ደብዳቤ ጋር አባሪ አድርገን የሳክን መሆናችንን ስንገልጻለን።

ከሠላምታ ጋር

ግልባጭ፡-

- ሰዋና ዳይሬክተሩ ዩ/ቤት
- አዲር ስንሰሳት ስመግሰጽ ጥበቃ ዳይሬክቶሪት
አዲስ አበባ

